

دستورالعمل اجریی
ضوابط ناظر بر فعالیت
نشریات
دانشگاه

نشریات دانشگاه

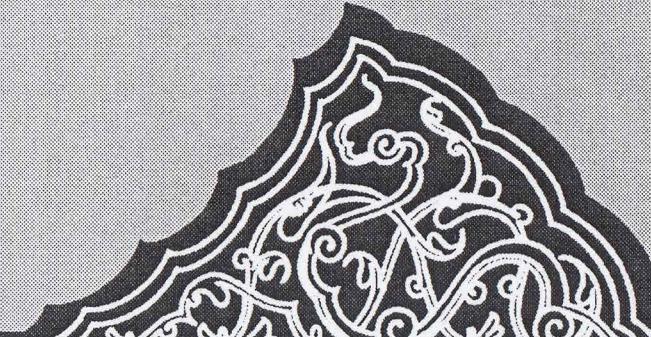
دستور العمل اجرایی ضوابط ناظر بر فعالیت

خانه نشریات دانشجویی
اداره کل امور فرهنگی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

گردآوری: دفتر امور فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
نوبت چاپ: سوم - فروردین ۱۳۹۳
تیراز: ۱۰۰۰ نسخه
طراحی و چاپ: آتلیه گرافیک کیانی

فهرست

۴

مقدمه

دستور العمل اجرایی ضوابط ناظر بر فعالیت

۱۲

نشریات دانشگاهی

بخش اول

۱۲

تعاریف و کلیات

بخش دوم

۱۹

نحوه درخواست مجوز و شرایط انتشار نشریات دانشگاهی

بخش سوم

۲۴

حقوق نشریات دانشگاهی

بخش چهارم

۲۶

حدود نشریات دانشگاهی

بخش پنجم

۲۹

تنبیهات

بخش ششم

۳۰

رسیدگی به تخلفات و شکایات

بخش هفتم

۳۲

نحوه ابلاغ، اجرا و تفسیر این دستورالعمل

مقدمه

یکی از عرصه‌های مهم حضور و مشارکت دانشجویان، حوزه مطبوعات دانشجویی است که اهمیت آن به عنوان تربیون زنده جامعه دانشگاهی بر هیچ کس پوشیده نیست.

امروزه نشریات دانشجویی به عنوان گزینه و ابزار قدرتمند و یک گروه مرجع در جامعه دانشگاهی - با همه فراز و فرودهایش - از یک سو نیازمند بازآندیشی و تاکید بر نقش اجتماعی خویش است و از سوی دیگر نیازمند تشکیلاتی فraigیر که آستانه تحملش بالا و در مقابل، آستانه دگرسازی و ناخودی‌سازی اش پایین باشد و سعی کند افراد گوناگون با هویت‌های گوناگون را در ذیل خود ساماندهی کند.

خانه نشریات دانشجویی با آینده‌نگری و آگاهی از ویژگی تکثرگرا بودن جامعه امروزین و درک شرایط حاصل از گذار دانشگاه نخبه‌گرا به دانشگاه انبوه - به عنوان واقعیتی غیرقابل انکار - به دنبال توسعه و نوسازی مبتنی بر عقلانیت است.

امروزه خانه نشریات دانشجویی با تاکید بر خودآگاهی تمدنی به عنوان تکیه‌گاهی برای خودباوری علمی و فرهنگی بر ضرورت بازآندیشی، تغییر توأم با تدبیر در راستای اعتلای جایگاه مطبوعات دانشجویی اصرار دارد و در این مسیر پرنشیب و فراز دست همه عزیزان و دستاندرکاران حوزه نشریات دانشجویی و مدیران و ذی‌علاقگان این حوزه را به گرمی می‌فشارد و تلاش می‌کند بازگاه فراتشکلی و تغییر نگاه فوق برنامه‌ای

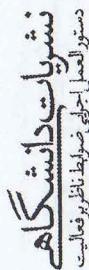
و اوقات فراغتی به فعالیت‌های حوزه نشریات دانشجویی با بکارگیری مهندسی مجدد به عنوان فرایندی قدرتمند، انعطاف‌پذیر و خلاق برای حل مسائل موجود، آینده‌ای روش و متفات و درخور این ۱۴۰۴ را در عرصه مطبوعات دانشجویی رقم بزند.

چاپ و انتشار دستورالعمل اجرایی ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی که وزارت علوم آن را در تاریخ ۱۳۸۶/۶/۲۷ و به شماره ۱۱/۱۰۵۵۲ به همه واحدهای تحت پوشش ابلاغ کرده است، نخستین گام در این راستاست که با هدف آگاهی بخشی به فعالان عرصه مطبوعات دانشجویی صورت می‌گیرد.

خانه نشریات دانشجویی

۹۳ فروردین

۵

مقدمه

۱

نشریات دانشجویی شاید تاریخی به درازای تاسیس دانشگاه در ایران داشته باشد، لیکن به دلیل عدم وجود آرشیوی که نخستین نشریات دانشجویی رانگه‌داری می‌کند شاید نتوان مدرک مستندی در این باره ارائه کرد. پس لاجرم باید از خاطرات دانشجویان فعال در فعالیت‌های سیاسی - فرهنگی و هنری در این خصوص مدد گرفت. اما اینک می‌دانیم به هنگام پیروزی انقلاب اسلامی ایران و فعالیت چشمگیر دانشجویان برای پیروزی و به ثمر نشاندن انقلاب، بسیاری نوشته‌ها توسط گروه‌های دانشجویی به منظور آگاهی‌بخشی هم‌شاگردی‌ها و سایر آحاد مردم منتشر شد. پس از پیروزی انقلاب و هنگامی که دانشگاه عرصه هماوردی گروه‌های مختلف سیاسی بیرون از دانشگاه شد، همه فعالیت‌های دانشجویان به تحولات سیاسی کشور معطوف شده بود. در این هنگام بسیاری از نشریات گروه‌ها و احزاب سیاسی بیرون و داخل دانشگاه در بین دانشجویان مجال توزیع پیدا کرد. این روند تا آنجا پیش رفت که فعالیت‌های آموزشی و علمی دانشگاه‌ها به طور کلی تعطیل و دانشگاه به سنگرهای متعدد گروه‌ها و احزاب مخالف و موافق نظام جمهوری اسلامی مبدل شد.

شروع انقلاب فرهنگی در سال ۱۳۵۹ و تعطیلی دانشگاه‌ها به مدت قریب چهار سال هر گونه فعالیتی را در این محیط تعطیل کرد. پس از بازگشایی دانشگاه‌ها در سال ۱۳۶۲ و استقرار جدید فرهنگی، مذهبی

و انقلابی در دانشگاه (جهاد دانشگاهی و نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری) فعالیت‌های فرهنگی، هنری و دینی ضمن همسویی با اهداف نظام جمهوری اسلامی از حمایت بیشتری برخوردار شد. از سوی دیگر انجمن‌های اسلامی به صورت مکانی برای دانشجویان علاقمند به فعالیت‌های سیاسی همسو با اهداف انقلاب اسلامی درآمد.

بدیهی است به تبع گرایش‌های سیاسی دانشجویان همسو با اهداف نظام جمهوری اسلامی ایران تشكل‌های اسلامی عناوینی دیگر نیز غیر از انجمن اسلامی یافت و به تدریج این تشكل‌ها رقابت‌هایی نیز با یکدیگر داشتند. فعالیت مطبوعاتی دانشجویان در این دوره ضمن تنوع با حمایت تشكل‌های اسلامی، جهاد دانشگاهی و نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه پس از بازگشایی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی شکل گرفت.

نشریات دانشجویی از سال ۱۳۶۲ تا ۱۳۷۷ اکثرأ به صورت نامنظم، یا به شکل خبرنامه و بولتن‌های سیاسی و با تایید تشكل‌های حامی آنها در دانشگاه‌ها منتشر می‌شد. در کنار این نشریات که پیشینه سیاسی آنها بر سایر جنبه‌ها برتری داشت، دانشجویان علاقمند به فعالیت‌های گروهی علمی نیز در کنار گروه‌های آموزشی نشریاتی را با تیاز محدود و یا به صورت دیواری که مختص مسائل علمی بود، منتشر می‌کردند. محدودیت‌های ناشی از تهیه مطلب به دلیل عدم شکل‌گیری سازمانی برای نشریات دانشجویی، عدم استمرار و به صورت مواعی برای انتشار نشریات دانشجویی بود. در این میان البته نکته حائز اهمیت آن است که دانشجویان به صورت مستقل و یا حتی گروهی مستقل در صدد انتشار نشریه با موضوع‌های متنوع بر نیامدند یا اگر اقدامی کردند موفقیت‌آمیز نبود. عدم پایبندی به هر گونه مقرراتی برای نشر، عدم انتشار منظم به دلیل نهادینه نشدن انتشار نشریه دانشجویی و عدم پیش‌بینی سازو کارهای حمایتی و نظارتی موجب وقفه و تعطیلی

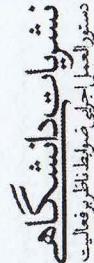
نشریات دانشجویی می‌شد. البته نباید از نظر دور داشت که معدود نشریات دانشجویی نیز تحت تاثیر جریان‌های سیاسی، فکری و گروهی بیرون از دانشگاه‌ها سازهای مخالف کوک می‌کردند و موجب ایجاد تشنج در محیط دانشگاه و بیرون از آن می‌شدند. این وضعیت موجب شد تا تمهداتی برای انتشار قانونمند، بدون وقفه و تحت ناظارت برای نشریات دانشجویی اندیشیده شود. از این رو وزارت فرهنگ و آموزش عالی در سال ۱۳۷۹ آیین‌نامه‌ای را تحت عنوان دستورالعمل شماره ۲ تشكل‌های اسلامی براساس مصوبه جلسه ۴۴۸ مورخ ۷۸/۶/۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رساند، تابتواند اهداف موقق را پیگیری نماید. لیکن به تدریج نیاز به مصوبه مستقل و با ابعاد وسیع تری برای قانونمند کردن و ضمانت‌های قانونی تداوم و سلامت نشریات دانشجویی لازم بود از این رو با در نظر داشتن و فراهم آوردن زمینه و بستر مناسب برای بروز خلاقیت و نوآوری دانشجویان در عرصه فعالیت‌های قانونمند، پاسخگویی به نیازها و سلیقه‌های متنوع دانشجویان، رسالت سنگین آگاهی بخشی و معرفت افزایی و ارتقاء سطح ترتیبی و دینی دانشجویان در مورد توجه و عنایت اعضای محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار گرفت و در جلسه ۵۴۰ آن شورا، ضوابط ناظر بر فعالیت‌نشریات دانشگاهی در تاریخ ۲۶/۳/۸۳ به تصویب رسید.

جهت تحقیق این مصوبه، دستورالعمل اجرایی ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی نیز در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و تدوین و به تصویب رسید. اجرای این دستورالعمل در دانشگاه‌ها، علیرغم سودمندی‌های فراوان جهت قانونمند کردن فعالیت مطبوعاتی دانشجویان با ضعف‌ها، دشواری‌ها و مشکلاتی مواجه بود. همانگونه که تنوع، تکثر و استقبال از نشریات دانشجویی رونق می‌گرفت. تنگناها و مشکلاتی مقررات نیز نمودارتر می‌شد. از این رو نظرات ارائه شده توسط دانشگاه‌ها، که عمدتاً مبتنی بر نظر اعضای کمیته ناظر بر نشریات

دانشگاهی، معاونان دانشجویی فرهنگی و مدیران فرهنگی دانشگاهها بود، نقد دستورالعمل اجرایی کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی به کمیته مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی و معاونت فرهنگی اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارسال می شد. تعدد و نگرانی فرستندگان این نامه‌ها موجب شد تا مسئولان وزارت علوم و وزارت بهداشت در صدد تجدید نظر و بازنگری در برخی مواد و تبصره‌های این دستورالعمل برآیند.

شورایی مرکب از کارشناسان و مدیران فرهنگی و نمایندگان نشریات دانشجویی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با ملاحظه نظرات دریافت شده از دانشگاه‌های کشور، مشکلات و نارسایی برخی از مواد دستورالعمل سابق ضوابط ناظر بر نشریات دانشگاهی و تجدیدنظر در آن را به عهده گرفت. متن پیشنهادی جهت دریافت نظرات مدیران و کارشناسان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مدیران و کارشناسان فرهنگی دانشگاه‌های سراسر کشور ارسال و نظرات آنها پیرامون متن بازنگری شده این دستورالعمل درخواست شد. جمع‌بندی این نظرات در یکی از نشست‌های کشوری معاونان دانشجویی - فرهنگی و مدیران فرهنگی دانشگاه‌های سراسر کشور، (نشست بهار ۱۳۸۵ دانشگاه علوم دریایی چابهار) همچنین جلسات مشترک بین مدیران فرهنگی برخی از دانشگاه‌های کشور و کارشناسان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که پی‌آمد و نتیجه مباحث مطروحه در نشست مذکور بود، منجر به تجدیدنظر نهایی در متن دستورالعمل ضوابط ناظر بر نشریات دانشگاهی شد این دستورالعمل برای تکمیل مراحل قانونی و تامین نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی به دیرخانه آن شورانیز ارسال و برخی ملاحظات و نظرات کمیته معین شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز در نهایی شدن این دستورالعمل موثر واقع شد.

متن نهایی شده پس از استحضار وزرای محترم علوم، تحقیقات و

فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به امضای ایشان رسید. این دستورالعمل با عنایت به ضرورت استمرار فعالیت دانشجویان در بخش نشریات، پاسخگویی به سلیقه‌های مختلف، پوشش اکثر موضوع‌های پیشنهادی که توسط دانشجویان، استادان و نهادهای دانشگاهی برای اخذ مجوز نشریه ارائه می‌شود، همچنین نهادینه کردن و تشویق فعالیت گروهی دانشجویان در انتشار نشریه، جلوگیری از عدم پاسخگویی به هنگام اشتباهات احتمالی، ممانعت از سهل‌انگاری و تندری بی‌ضابطه و جلوگیری از تجمع امتیازات ناشی از اجرای این دستورالعمل در اختیار برخی از افراد یا جریان‌ها یا تشکل‌ها، تاکیدی ویژه بر قانونمندی، تاکید بر ضرورت رعایت اصول اخلاقی و پیشرفت تحصیلی برای دانشجویان صاحب امتیاز یا متقاضی امتیاز نشریه دانشجویی، انضباط، آموزش پیش از انتشار نشریات، تداوم در فعالیت و زمینه سازی برای فراهم آمدن فضای نقد و گفتگوی سازنده در فضاهای دانشجویی، فراهم آوردن فرصتی برای آموزش مهارت‌های فنی در روزنامه‌نگاری و خبرنگاری برای دانشجویان علاقمند، و بهره‌مندی و دانش‌افزایی مخاطبان نشریات دانشگاهی از نشریات متعهد و پاسخگو تدوین شده است.

معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در راستای سند چشم‌انداز ۵ ساله معاونت و سیاست‌های ارتقای کمی و کیفی فعالیت‌های دانشجویی در عرصه‌های مختلف، با ماموریت ایجاد و احیاء دانشگاه تمدن ساز اسلامی و ایرانی مفتخر است که احیا کننده و تعمیق بخش ارشد های اسلامی و ایرانی و گسترش دهنده معارف حیات‌بخش دین مبین اسلام در راستای آگاهی‌بخشی، تعادل خواهی و بستر سازی مناسب برای مسلط کردن گفتمان علم و دانایی محوری در شکوفایی و باروری استعدادها و توانمندی‌های جامعه دانشگاهی از جایگاه و اهمیت بسزایی برخوردار هستند. لذا وظیفه خود می‌داند تا بسترها فعالیت‌های جمعی و گروهی دانشجویان و سازو کارهای

قانونی و علمی را برای رشد و توسعه شتابان انسانی و پایدار در جهت
نیل به آرمان‌های فرهنگی و علمی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران
را ایجاد نماید.

معاونت فرهنگی و اجتماعی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تبصره ۲ - نشریات علمی که توسط اعضای هیئت علمی، دانشجویان،
تشکل های دانشجویی یا انجمن های علمی دانشجویی منتشر
می شوند، مشمول این آیین نامه هستند.

تبصره ۳ - نشریات دانشگاهی می توانند ویژه نامه هایی به مناسبت
های مختلف منتشر کنند.

تبصره ۴ - وبلاگ ها و سایت های شخصی دانشجویان و اعضای
هیأت علمی که از نشان دانشگاه یا تشکل های دانشگاه استفاده
نمی کنند از شمول این آیین نامه خارج اند.

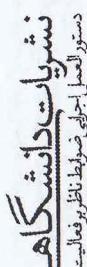
تبصره ۵ - پر迪س های دانشگاهی، خوابگاهها، بیمارستان های
آموزشی، مراکز بهداشتی - درمانی و اردوگاهها در حکم محدوده
دانشگاه محسوب می شوند و توزیع نشریات دانشگاهی در خارج از
محدوده دانشگاهها، منوط به کسب مجوز از مراجع ذیربسط است.

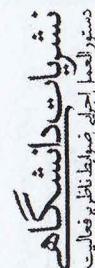
تبصره ۶ - علاوه بر توزیع نشریات دانشگاهی در محل دفتر نشریه
یا دفتر تشکل (اعم از تشکل های اسلامی، شورای صنفی، انجمن
های علمی، کانون های فرهنگی و ...) یا دستگاه صاحب امتیاز نشریه،
دانشگاهها موظف به تعیین محل های مناسب در داخل محدوده
دانشگاه (براساس تعریف تبصره ۵) و برای توزیع نشریات دانشگاهی
می باشد. توزیع نشریات در خارج از این مکان ها تخلف محسوب
می شود.

ماده ۲ - منظور از دانشگاه در این دستورالعمل کلیه دانشگاهها،
مراکز آموزش عالی و مراکز واحدهای مرتبط دانشگاهی و واحدهای
دانشگاهی است.

تبصره - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش
پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی از این پس در این دستورالعمل به
اختصار «دستگاه» نامیده می شوند:

ماده ۳ - کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی

براساس بند ۱ ماده ۲ ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی، در هر دانشگاه کمیته‌ای تحت عنوان «کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی» - که در این دستورالعمل به اختصار «کمیته ناظر» نامیده می‌شود - زیرنظر «شورای فرهنگی دانشگاه» تشکیل می‌شود.

ماده ۴ - ترکیب کمیته ناظر به شرح زیر است:

۱- معاون دانشجویی فرهنگی دانشگاه (رئیس کمیته)

۲- نماینده تمام اختیار و دائم دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه

۳- یک حقوق دان به انتخاب رئیس دانشگاه

۴- سه نفر عضو هیات علمی دانشگاه به انتخاب شورای فرهنگی دانشگاه

۵- مدیر امور فرهنگی دانشگاه (دبیر کمیته)

۶- سه نفر از مدیران مسئول نشریات دانشگاهی به انتخاب مدیران مسئول نشریات دانشگاه که یک نفر از ایشان عضو علی البدل محسوب می‌شود.

تبصره ۱ - دانشگاه‌هایی که این کمیته در آنها تشکیل نشده است یک ماه فرصت دارند تا انتخابات نمایندگان مدیران مسئول را برگزار کنند و طی این یک ماه کمیته می‌تواند بدون حضور نمایندگان مدیران مسئول نشریات دانشگاهی تشکیل شود.

تبصره ۲ - شیوه نامه انتخاب نمایندگان مدیران مسئول نشریات دانشگاهی توسط شورای مرکزی ناظر هر دستگاه (ماده ۸) تصویب خواهد شد.

تبصره ۳ - معاونت دانشجویی فرهنگی هر دانشگاه موظف است براساس شیوه نامه مصوب شورای مرکزی ناظر نسبت به برگزاری انتخابات جهت تعیین نمایندگان مدیران مسئول اقدام کند.

تبصره ۴ - اعضای انتخابی کمیته ناظر برای مدت یک سال با ابلاغ

رئیس دانشگاه انتخاب می شوند.

تبصره ۵ - چنانچه نماینده اصلی مدیران مسئول عضو کمیته ناظر بر اساس شیوه نامه مصوب شورای مرکزی ناظر، شرایط عضویت در کمیته ناظر را ز دست بددهد عضو علی البدل جایگزین وی خواهد شد.

تبصره ۶ - دبیرخانه کمیته ناظر در حوزه معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه مستقر و با مسئولیت دبیر متولی انجام امور اداری و اجرایی کمیته ناظر است.

ماده ۵- جلسات کمیته ناظر ماهانه یکبار با دعوت مکتوب از کلیه اعضا تشکیل می شود. جلسات با حضور حداقل سه نفر از اعضای دارای حق رأی، رسمی است و مصوبات آن نیز با رأی اکثریت معتبر است. ضروری است دعوتنامه اعضای جلسه حداقل سه روز پیش از موعد جلسه با اعلام دستور جلسه توسط دبیر کمیته ارسال شود.

تبصره ۱- در صورتی که هر یک از اعضاء شاکی خصوصی یا مشتكی عنه باشد، در زمان رسیدگی به شکایت مطروحه، حق رای نخواهد داشت.

تبصره ۲- دبیرخانه کمیته ناظر موظف است صور تجلسات کمیته را به طور مرتباً به دبیرخانه شورای مرکزی ناظر هر دستگاه ارسال کند.

تبصره ۳- در موارد خاص بنا به نظر رئیس کمیته، جلسه ویژه می تواند با دعوت شفاهی یا کتبی وی از اعضای جلسه و بدون در نظر گرفتن ارسال دعوتنامه معقول به صورت فوق العاده و فوری (حتی در همان روز) تشکیل شود.

ماده ۶- وظایف کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی به شرح زیر است:

۱- بررسی درخواست و صدور مجوز انتشار مطابق بخش دوم این

دستورالعمل

۲- نظارت بر عملکرد نشریات دانشگاهی و تذکر اولیه در صورت لزوم

۳- رسیدگی به تخلفات و شکایات ناشی از عملکرد نشریات دانشگاهی

مطابق بخش ۶ این دستورالعمل

۴- نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل، مصوبات و شیوه نامه های شورای مرکزی ناظر

۵- بررسی محتوایی نشریات دانشگاه در جلسه ماهیانه کمیته ناظر و ارسال نتایج آن به شورای مرکزی ناظر

۶- برگزاری دوره های آموزشی برای متقاضایان نشریات دانشجویی اعم از صاحبان امتیاز، مدیران مسئول، سردبیران و سایر عوامل اجرایی براساس برنامه آموزشی شورای مرکزی ناظر

ماده ۷- شورای فرهنگی هر دانشگاه مرجع تجدیدنظر در تصمیمات و آراء کمیته ناظر همان دانشگاه است.

ماده ۸- براساس بند ۴ ماده ۲ ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی، در هر دستگاه شورایی با عنوان «شورای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی» که در این دستورالعمل به اختصار «شورای مرکزی» نامیده می شود، تشکیل می شود.

ماده ۹- ترکیب شورای مرکزی ناظر به شرح زیر است:

۱- معاون فرهنگی دانشگاه متبوع (رئيس شورا)

۲- معاون مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

۳- معاون فرهنگی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها یا نماینده تام الاختیار رئيس نهاد

۴- یک نفر حقوق دان به انتخاب معاون فرهنگی دستگاه متبوع

۵- مدیر کل امور فرهنگی دستگاه متبوع (دبیر شورا)

۶- سه نفر از مدیران مسئول نشریات دانشگاهی به انتخاب مدیران مسئول نشریات دانشگاههای کشور که یک نفر از آنها عضو علی البدل محسوب می شود.

تبصره ۱- در صورت نبودن پست معاون فرهنگی یا مدیر کل امور فرهنگی یا عنایین مشابه، انتخاب رئیس و دبیر شورا بر عهده رئیس

دستگاه در سطح معاونان و مدیران کل دستگاه می باشد.

تبصره ۲ - دبیر شورا طبق شیوه نامه مصوب شورای مرکزی ناظر، نسبت به برگزاری انتخابات نمایندگان مدیران مسئول نشریات دانشگاهی جهت عضویت در شورای مرکزی ناظر اقدام خواهد کرد.

تبصره ۳ - اعضای انتخابی شورای مرکزی ناظر برای مدت یک سال با ابلاغ رئیس شورا انتخاب می شوند.

تبصره ۴ - چنانچه نماینده اصلی مدیران مسئول عضو شورای مرکزی ناظر شرایط عضویت در شورا را براساس شیوه نامه مصوب شورای مرکزی ناظر - از دست بددهد عضو علی البدل جایگزین وی خواهد شد. مسئولیت تشخیص استمرار شرایط عضویت نماینده مدیران مسئول بر عهده دبیر شوراست.

تبصره ۵ - دبیرخانه شورای مرکزی ناظر در اداره کل امور فرهنگی وزارت یا دستگاه متبع با عنوانین مشابه مستقر و دبیر شورای مرکزی ناظر متولی انجام امور اداری و اجرایی شورا است.

ماده ۱۰ - وظایف و اختیارات شورای مرکزی ناظر به شرح زیر است:

۱- سیاستگذاری در حوزه کلان نشریات دانشگاهی

۲- رسیدگی به اعتراضات در خصوص عدم صدور مجوز نشریات دانشگاهی

۳- تجدیدنظر در تصمیمات شورای فرهنگی دانشگاه در خصوص نشریات دانشگاهی

۴- رسیدگی به اعتراضات ناشی از تصمیمات و عملکرد شورای فرهنگی دانشگاه در زمینه نشریات دانشگاهی

۵- تدوین شیوه نامه های اجرایی

۶- تفسیر مفاد دستورالعمل حاضر

۷- نظارت بر عملکرد کمیته های ناظر بر نشریات دانشگاهها

۸- ایجاد وحدت رویه بین کمیته های ناظر دانشگاهها

- ۹- تدوین برنامه آموزشی برای متقارضیان نشریات دانشگاهی
- ۱۰- اخذ و بررسی نتایج گزارش محتوایی نشریات دانشگاهی از کمیته های ناظر و ارائه آن به رئیس دستگاه
- تبصره - مصوبات شورای مرکزی ناظر قطعی و لازم الاجرا است.
- ماده ۱۱ - جلسات شورای مرکزی ناظر حداقل هر ۲ ماه یک بار با دعوت مکتوب از کلیه اعضای یک هفته قبل از زمان جلسه با اعلام دستور جلسه توسط دبیر شورا تشکیل می شود و جلسات با حضور حداقل ۵ تن از اعضای دارای حق رأی، رسمی و مصوبات آن با رأی اکثریت معتبر است.

بخش دوم

□

نحوه درخواست مجوز و شرایط انتشار نشریات دانشگاهی
ماده ۱۲ - متقاضی امتیاز انتشار نشریه دانشگاهی باید درخواست کتبی خود را با اعلام مشخصات خود و مدیر مسئول، سردبیر، نام نشریه، زمینه و ترتیب انتشار (موضوع ماده ۱) به انضمام تصریح به پایبندی به قانون اساسی، قوانین موضوعه و این دستورالعمل، به دبیرخانه کمیته ناظر طبق فرم پیوست شماره ۱ تسلیم کند.

تبصره ۱ - زمینه انتشار نشریه ای که صاحب امتیاز آن شخصی حقوقی است نباید مغایرتی با اساسنامه آن تشکل یا نهاد داشته باشد.
تبصره ۲ - نشریات دانشجویی موظفند صرف از زمینه هایی که مجوز اخذ کرده اند به فعالیت بپردازند.

تبصره ۳ - متقاضی امتیاز انتشار گاهنامه باید حداقل و حداقلتر زمان انتشار نشریه خود را در درخواست کتبی خود مشخص نماید.

ماده ۱۳ - متقاضی امتیاز نشریه باید دارای شرایط زیر باشد:
 ۱ - یکی از دانشجویان یا اعضای هیأت علمی به عنوان شخص حقیقی یا تشکل، نهاد، انجمن، کانون یا یکی از بخش های دانشگاه یا هر شخص حقوقی دیگر در دانشگاه

۲ - عدم محکومیت منجر به توبیخ کتبی و درج در پرونده یا بالاتر در مورد دانشجویان و انصاف موقت از خدمت در مورد اعضای هیأت علمی

تبصره ۱ - افراد مشمول بند ۲ پس از یک سال از تاریخ اتمام محرومیت می توانند به عنوان صاحب امتیاز نشریات دانشگاهی فعالیت

کنند و در صورت محکومیت مجدد به طور دائم محروم می‌شوند.

تبصره ۲ - در صورتی که صاحب امتیاز یکی از شرایط فوق را از دست بدهد، ظرف یک ماه پس از ابلاغ کمیته ناظر می‌تواند درخواست انتقال امتیاز نشریه را به شخص واجد شرایط دیگر به کمیته ناظر ارسال کند، در غیر این صورت امتیاز نشریه لغو می‌شود. کمیته ناظر موظف است ظرف مدت ۲ هفته از تاریخ وصول درخواست متقاضی نظر خود را اعلام کند.

ماده ۱۴ - شرایط مدیر مسئول به شرح زیر است:

۱- دانشجو بودن یا عضویت در هیأت علمی یا مدیر یکی از واحدهای اداری همان دانشگاه

۲- عدم محکومیت منجر به توبیخ کتبی و درج در پرونده یا بالاتر در مورد دانشجویان، انفصل موقت از خدمت در مورد اعضاء هیأت علمی و عدم محکومیت منجر به توبیخ کتبی و درج در پرونده یا بالاتر در کمیته تخلفات اداری برای کارکنان.

۳- عدم سابقه مشروطی برای دو نیم سال متوالی یا سه نیم سال متناوب برای دانشجویان در هنگام معرفی به عنوان مدیر مسئول

۴- گذراندن دو نیم سال تحصیلی و حداقل ۲۸ واحد درسی (دوره های کاردانی و کارشناسی)، دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری از شمول مستثنی هستند.

۵- عدم شهرت به فساد اخلاقی

تبصره ۱ - شهرت به فساد اخلاق صرفاً با اجماع کلیه اعضا کمیته ناظر قابل احراز است.

تبصره ۲ - مدیر واحد اداری فقط می‌تواند مدیر مسئول نشریه اداره متبوع خود باشد.

تبصره ۳ - افراد مشمول بند ۲ پس از یک سال از تاریخ اتمام محرومیت می‌توانند به عنوان مدیر مسئول نشریات دانشگاهی فعالیت

کنند و در صورت محکومیت مجدد این افراد به طور دائم محروم می شوند.

تبصره ۴- در صورتی که مدیر مسئول یکی از شرایط را از دست بدهد، صاحب امتیاز موظف است ظرف یک ماه مدیر مسئول جدید را به کمیته ناظر معرفی کند، در غیر این صورت امتیاز نشریه لغو می شود. کمیته ناظر موظف است ظرف مدت ۲ هفته در این خصوص اعلام نظر کند.

تبصره ۵- سردبیر نشریه باید کلیه شرایط فوق را دارا باشد.

ماده ۱۵- انتشار نخستین شماره نشریه منوط به طی دوره آموزشی و اخذ گواهی پایان دوره توسط صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر براساس برنامه آموزشی مصوب شورای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی است.

تبصره- هر کمیته ناظر موظف است در هر نیم سال تحصیلی حداقل دو دوره آموزشی براساس برنامه آموزشی مصوب شورای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی آن دستگاه برگزار کند.

ماده ۱۶- هیچ کس نمی تواند در زمان واحد صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر بیش از یک نشریه باشد.

ماده ۱۷- در صورتی که تقاضانامه ها ناقص یا متقاضیان امتیاز یا مدیران مسئول نشریات فاقد شرایط مقرر در این دستورالعمل باشند کمیته ناظر موظف است مراتب را به صورت مكتوب و با استناد به دلایل و مدارک لازم حداکثر ظرف ۲۰ روز از تاریخ دریافت و ثبت درخواست به متقاضیان اعلام کند.

ماده ۱۸- درج شناسنامه نشریه شامل زمینه نشر، نام صاحب امتیاز، مدیر مسئول، سردبیر یا شورای سردبیری، دانشگاه صادر کننده مجوز، شماره، تاریخ انتشار و دوره نشر در هر شماره نشریه الزامی است.

ماده ۱۹- چنانچه صاحب امتیاز نشریه ای متقاضی توزیع آن در سایر

دانشگاهها باشد باید تقاضای خود را ذکر محدوده توزیع به کمیته ناظر دانشگاه تسلیم کند. کمیته ناظر دانشگاه در صورت موافقت، موظف است ظرف مدت ده روز از تاریخ وصول، درخواست را جهت اعلام نظر نهایی به کمیته ناظر دانشگاه مقصد ارسال کند. شورای مرکزی ناظر موظف است پس از اعلام نظر دانشگاه مقصد ظرف دو ماه نسبت به درخواست مذبور اعلام نظر کند.

تبصره ۱ - در صورت عدم موافقت کمیته ناظر دانشگاه، متقاضی می تواند اعتراض خود را به شورای مرکزی ناظر اعلام کند.

تبصره ۲ - نظارت و رسیدگی به تخلفات یا شکایات این نشریات بر عهده کمیته ناظر دانشگاه صادر کننده مجوز (دانشگاه مبدأ) است.

ماده ۲۰ - اتحادیه ها و تشکل های دانشگاهی، مجتمع فرهنگی و شوراهای صنفی دانشجویی دارای مجوز رسمی که در بیش از یک دانشگاه فعالیت داشته و متقاضی انتشار نشریه باشند می توانند درخواست خود را به شورای مرکزی دستگاه مربوطه اعلام کنند. نظارت و رسیدگی به شکایات و تخلفات این گونه نشریات بر عهده شورای مرکزی ناظر است.

تبصره - شرایط ناظر بر صدور مجوز، صاحب امتیاز و مدیر مسئول و سردبیر این گونه نشریات تابع این دستورالعمل است.

ماده ۲۱ - کمیته ناظر موظف است در صورت فراهم بودن شرایط قانونی انتشار نشریه، حداقل ظرف ۲۰ روز نسبت به صدور مجوز اقدام کند

ماده ۲۲ - در صورتی که کمیته ناظر با صدور مجوز نشریه مخالفت کند یا ظرف ۲۰ روز نسبت به صدور مجوز با اعلام کتبی دلایل عدم موافقت اقدام نکند، متقاضی می تواند اعتراض خود را به شورای مرکزی ناظر دانشگاه اعلام کند. شورای فرهنگی موظف است ظرف ۳۰ روز موضوع اعتراض را بررسی و اعلام نظر کند.

ماده ۲۳ - مسئولیت کلیه مطالب مندرج در نشریه به عهده مدیر مسئول است و وی موظف است سه نسخه از هر شماره را بلافصله پس از انتشار به دبیرخانه کمیته ناظر دانشگاه تحويل دهد.

تبصره - دبیرخانه کمیته ناظر دانشگاه موظف است دو نسخه از نشریه را به دبیرخانه شورای مرکزی ناظر ارسال کند.

ماده ۲۴ - در صورتی که صاحب امتیاز ظرف مدت حداکثر شش ماه از زمان صدور مجوز پس از اخطار کتبی و مهلت یک ماهه اقدام به انتشار نشریه نکند مجوز صادره از اعتبار ساقط است.

ماده ۲۵ - نشریات موظفند توالی انتشار مندرج در امتیاز خود را رعایت کنند. در غیر این صورت پس از سه مرحله متوالی عدم انتشار، صاحب امتیاز برای پاسخگویی به کمیته ناظر احضار و در صورت عدم ارائه دلایل قانع کننده، مجوز نشریه لغو می شود.

ماده ۲۶ - صاحب امتیاز درخواست خود را مبنی بر انتقال امتیاز نشریه به دیگری با تغییر مشخصات ذکر شده در فرم درخواست مجوز نشریه (اعم از مدیر مسئول، نام نشریه، دوره انتشار و زمینه انتشار) به کمیته ناظر ارائه کند و کمیته ناظر موظف است ظرف یک ماه مراتب موافقت یا عدم موافقت خود را به صورت مكتوب به صاحب امتیاز اعلام کند

□ بخش سوم

حقوق نشریات دانشگاهی

ماده ۲۷ - نشریات دانشگاهی از کلیه حقوق مصّرح در قانون مطبوعات جمهوری اسلامی برخوردارند. از جمله:

۱- جستجو، کسب و انتشار اخبار داخل و خارج دانشگاه به منظور افزایش آگاهی جامعه دانشگاهی با رعایت موازین قانونی و حفظ مصالح جامعه.

۲- هیچ مقام دولتی و غیردولتی حق ندارد برای چاپ مطلب یا مقاله ای در صدد اعمال فشار بر نشریات برآید یا به سانسور و کنترل محتوای نشریات مبادرت ورزد.

۳- نشریات دانشجویی حق دارند نظرها، انتقادهای سازنده، پیشنهادها و توضیحات دانشجویان و مسئولان دانشگاه را با رعایت موازین اسلامی و مصالح دانشگاه و جامعه درج کنند.

ماده ۲۸ - معاونت دانشجویی و فرهنگی و سایر نهادهای فرهنگی دانشگاه باید در چارچوب قوانین و در حدود اختیارات و امکانات از نشریات دانشگاهی حمایت کند.

تبصره - معاونت دانشجویی - فرهنگی دانشگاه سالانه از محل بودجه فرهنگی مبلغی را برای حمایت و کمک به انتشار نشریات دانشگاهی پیش بینی می کند و مطابق ضوابط و مقررات در اختیار آنان قرار می دهد.

ماده ۲۹ - دستگاهها موظفند جشنواره کشوری نشریات دانشگاهی

بخش چهارم

حدود نشریات دانشگاهی

ماده ۳۰- نشریات دانشگاهی در انتشار مطالب و تصاویر جز در موارد اخلال به مبانی و احکام اسلام و حقوق عمومی و خصوصی مطابق ماده ۶ قانون مطبوعات، آزاد هستند.

ماده ۳۱- هر گاه نشریه ای مطالبی مشتمل بر توهین، افتراء، خلاف واقع یا انتقاد نسبت به اشخاص (اعم از حقیقی یا حقوقی) منتشر کند، ذینفع حق دارد پاسخ آن را حداکثر تا دو ماه از تاریخ انتشار به صورت مکتوب برای همان نشریه ارسال کند و نشریه مذبور نیز موظف است توضیح یا پاسخ دریافت شده را حداکثر یک ماه پس از وصول پاسخ در همان صفحه و ستون و با همان حروفی که اصل مطلب منتشر شده است به رایگان به چاپ برساند، منوط به آنکه جواب از دو برابر اصل مطلب تجاوز نکند و متضمن توهین و افتراء به کسی نباشد.

تبصره ۱- اگر نشریه علاوه بر پاسخ مذکور مطالب یا توضیحات مجددی چاپ کند، در این صورت حق پاسخگویی مجدد برای معارض باقی است، بدیهی است درج قسمتی از پاسخ، در حکم عدم درج است و متن پاسخ باید در یک شماره و به طور کامل درج شود.

تبصره ۲- در صورتی که نشریه پاسخ را منتشر نکند ذینفع می تواند به کمیته ناظر شکایت کند و کمیته ناظر در صورت محق شناختن شاکی، جهت نشر پاسخ به نشریه اخطار خواهد کرد و هر گاه این اخطار موثر واقع نشود، کمیته ناظر، نشریه را به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۶ ماده ۴۰ محکوم می کند.

تبصره ۳- مفاد این ماده و تبصره های آن نافی حق ذینفع در خصوص پیگیری شکایت از طریق کمیته ناظر یا مراجع ذیصلاح نخواهد بود.

ماده ۳۲- در صورت شکایت شاکی خصوصی از یک نشریه مبنی بر مشتمل بر تهمت، افترا، فحش و الفاظ رکیک یا نسبت های توهین آمیز و نظایر آن نسبت به اشخاص، تهدید و هتك شرف یا حیثیت یا افشاری اسرار شخصی، نشریه به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۹ ماده ۴۰ محاکوم می گردد.

ماده ۳۳- نشریات دانشگاهی که بنا به تشخیص کمیته ناظر مرتكب تخلفات مواد ۲۴، ۲۵، ۲۶ و ۲۷ قانون مطبوعات می شوند، به یکی از تنبیهات بندهای ۱۰ تا ۱۳ ماده ۴۰ محاکوم می شوند.

ماده ۳۴- انتشار عکس ها، تصاویر و مطالب خلاف عفت عمومی، کمیته ناظر نشریه را به یکی از بندهای ۵ تا ۹ ماده ۴۰ محاکوم می کند و در صورت تکرار جرم پس از محکومیت اولیه، نشریه به یکی از بندهای ۱۰ تا ۱۳ این ماده محاکوم می شود.

ماده ۳۵- نشریات دانشگاهی که بنا به تشخیص کمیته ناظر مرتكب موضوع ماده ۲۹ قانون مطبوعات شوند به یکی از تنبیهات بندهای ۸ و ۹ ماده ۴۰ محاکوم می شوند.

ماده ۳۶- هر گاه نشریه ای مطالب و تصاویری مانند توهین، تهمت، فحش، الفاظ رکیک، نسبت های توهین آمیز، استهزاء، تحکیر، تهدید، هتك حرمت یا حیثیت و نظایر آن منتشر نماید، تخلف عمومی محسوب می گردد. در این صورت رئیس کمیته ناظر می تواند از ادامه فعالیت نشریه جلوگیری نماید و موضوع راجهٔت بررسی به کمیته ناظر ارجاع دهد. کمیته ناظر موظف است موضوع را خارج از نوبت بررسی و در صورت احراز تخلف، مخالف به یکی از تنبیهات بندهای ۵ تا ۹ ماده ۴۰ محاکوم می شود.

تبصره: مدت رسیدگی به پرونده نشریه ای که از ادامه انتشار آن

جلوگیری شده است نباید از ده روز بیشتر شود.

ماده ۳۷- در صورت تخلف از تبصره ۵ ماده ۱ یا مواد ۱۷، ۱۹ و ۲۴ این دستورالعمل برای بار اول نشریه به یکی از تنبیهات بندهای ۱ تا ۳ و در صورت تکرار به یکی از تنبیهات بندهای ۴ تا ۷ ماده ۴۰ محکوم می شود.

ماده ۳۸- در صورتی که «نشریه ای» بدون اخذ مجوز از کمیته ناظر منتشر شود توقیف شده و انتشار دهنده به مدت یک سال نمی تواند صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر نشریه جدیدی باشد و در صورت تکرار اگر متخلص شخص حقیقی و دانشجو باشد تا پایان مقطع تحصیلی و در صورتی که متخلص شخص حقوقی یا عضو هیأت علمی باشد تا سه سال حق انتشار و شرکت در انتشار هیچ نشریه ای را نخواهد داشت.

ماده ۳۹- در مواردی که تخلف ارتکابی نشریه براساس قوانین موضوعه کشور جرم تلقی شود بنابر تشخیص کمیته ناظر مدیر مسئول نشریه جهت تصمیم گیری مقتضی به کمیته انضباطی معرفی می شود.

□

بخش پنجم

□

تبیهات

ماده ۴۰- موارد تبیهی متخلوفان به شرح زیر است:

- ۱- احضار به کمیته ناظر و تذکر شفاهی
- ۲- تذکر کتبی
- ۳- اخطار کتبی

۴- محرومیت موقت نشریه از تسهیلات دانشگاهی تا شش ماه

۵- محرومیت موقت مدیر مسئول نشریه از تصدی این سمت تا ۶ ماه

۶- محرومیت موقت مدیر مسئول نشریه از تصدی این سمت از ۶ ماه
تا یک سال

۷- توقيف موقت نشریه تا ۳ ماه

۸- توقيف موقت نشریه از سه ماه تا ۶ ماه

۹- توقيف موقت نشریه از ۶ ماه تا یک سال

۱۰- توقيف موقت نشریه از یک تا دو سال

۱۱- منع دائم انتشار نشریه

۱۲- منع دائم انتشار نشریه و محرومیت مدیر مسئول از تصدی این
سمت تا یک سال

۱۳- منع دائم انتشار نشریه و محرومیت مدیر مسئول از تصدی این
سمت تا پایان مقطع تحصیلی

بخش ششم

رسیدگی به تخلفات و شکایات

۴۱- کمیته ناظر موظف است به شکایات مكتوب حداکثر ظرف
مدت ۱۵ روز از تاریخ دریافت و ثبت آن در دبیرخانه رسیدگی کرده و
رأی خود را صادر کند.

۴۲- کمیته ناظر مدیر مسئول نشریه ای را که تخلف کرده یا از آن شکایت شده است به صورت کتبی و با ذکر دقیق موارد تخلف یا شکایت و با ارائه مهلت یک هفته ای از تاریخ ابلاغ جهت ادائی توضیحات دعوت می کند و در صورت عدم حضور غیرموجه وی یا عدم ارائه توضیحات کتبی، کمیته ناظر می تواند حکم مقتضی را در مورد نشریه صادر کند.

ماده ۴۳- کميته ناظر باید آرای خود را با ذکر موارد تخلف یا شکایت مستند به مواد ۳۹ تا ۳۰ صادر و آن را به صورت کتبی حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از صدور به مدیر مسئول و شاکی خصوصی نشریه ابلاغ کند.

ماده ۴۴- آرای صادره، ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض و درخواست تجدید نظر در شورای فرهنگی دانشگاه است. در صورت عدم اعتراض در مهلت تعیین شده، حکم قطعی محسوب می شود.

۴۵- احکام صادره از سوی کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی تا زمانی که نقض نشده اند لازم الاجرا هستند.

۴۶- شورای فرهنگی دانشگاه موظف است رأی خود را در مورد اعتراضات مکتوب واصله حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت

اعتراض توسط دبیرخانه، به صورت مکتوب به معتبرض و کمیته ناظر
دانشگاه ابلاغ کند.

ماده ۴۷- تصمیم شورای فرهنگی دانشگاه ظرف ۲۰ روز از تاریخ
ابلاغ قابل اعتراض به شورای مرکزی ناظر است. شورای مرکزی ناظر
موظف است ظرف دو ماه از تاریخ دریافت اعتراض رأی خود را صادر
و آن را ابلاغ کند. آرای شورای مرکزی ناظر قطعی و لازم الاجرا است.

بخش هفتم

نحوه ابلاغ، اجرا و تفسیر این دستورالعمل

ماده ۴۸- نحوه صدور مجوز نشریات دانشگاهی، نظارت بر آنها، رسیدگی به تخلفات و شکایات تنها بر اساس دستورالعمل حاضر خواهد بود. تعیین و تصویب هر گونه شرایط و مقررات مغایر یا محدوده کننده علاوه بر مفاد این آئین نامه نظیر صدور مجوزهای مشروط یا موقت ممنوع است.

ماده ۴۹- به کلیه نشریات دانشگاهی که قبل از تصویب این دستورالعمل انتشار می یابند مدت هشت ماه فرصت داده می شود تا خود را با ضوابط و مقررات این دستورالعمل منطبق کنند.

تبصره: در صورت عدم انطباق در مهلت مقرر مجوز نشریه باصلاح‌دید کمیته ناظر لغو خواهد شد.

ماده ۵۰- دستورالعمل اجرایی نشریات دانشگاهی در ۵۰ ماده و ۴۴ تبصره در تاریخ به تصویب شوراهای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی رسید.

طبق ماده ۵ ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی، مصوبه جلسه شماره ۵۴۰ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بنا به مصوبه شوراهای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی وزارت‌خانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی دستورالعمل اجرایی این ضوابط جهت اجرا به دانشگاهها و موسسه‌های آموزشی و پژوهشی ابلاغ می گردد.

خانه نشریات دانشجویی
اداره کل فرهنگی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
اداره کل فرهنگی
اداره کل امور فرهنگی